

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:	vidéken:
1 óra 60 f.	1 óra 1 K.
1 évre 1 K 80 f.	1 évre 3 K.
1 évre 3 K 60 f.	1 évre 6 K.
1 évre 7 K 20 f.	1 évre 12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 222.
Egyes szám: hétköznap 2 f.
Vasárnap 4 f.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: Baranyay Lajos.

Felélős szerkesztő: Major Mihály.

Számontartunk és

figyelemmel kísérünk

mindent és mindenkit, mi most történik és ki most az események forgatagában áll. A hazafiság, a haza iránti szent kötelesség megszűnt szépen csendő oltó irázis lenni. Tettek kora ez. Hála és elismerés örökértékű fényében fog élni, ki ott van tehetsége és szive teljes tetteivel és megvetés, megtörölás rettenetes sujtó karja fogja kisérni azokat minden lépésüknél, kik ma kicsinyesek, betűragók, gyávák és egyéni érdeküket nem tudják odaadni illatos áldozatnak a haza oltárára.

A paragrafusok meghaltak, az emberiség ma érzései szerint él, a társadalomról épügy, mint az egyesről lehullik most a hazugság, a tettetés álarca. Ma mindenki őszinte és amilyennek most mutatkozik, olyan utolsó cseppe véreig.

Nem kívánjuk senki vagyonát közkézre kiadni. Nem kívánjuk senkitől, hogy lehetetlenre vállalkozzék. Mi csak szemlét tartunk, mi csak számontartunk mindent és mindenkit.

Békes idők dicsérő, hús legyezgetését a mai nagy napok meleg elismeréssé változtatták de illő mértékkel ezt nem osztogathatjuk, mert mi most csak adatokat gyűjtünk és majd, ha eljön a szabadszólás ideje, mikor mindenről beszámolunk. És amilyen magasra kerülnek akkor, kik megértik most a szükség szorongó szivedobbanását, olyan mélyre lesújtunk azokra, kik csak bitorolják az ember nevet. Számontartunk mindent és mindenkit.

D—o.

Székesfehérvár katonai kórházai.

Részletes, kimerítő leírást szándékoztunk adni a közönségnek Székesfehérvár összes katonai kórházairól, tervünk azonban csak részben sikerült, miután dr. Guthecz ezredorvos paragrafusokra hivatkozva megtagadta az engedélyt, hogy a fennhatóság alatt levő kórházakat ebből a célból megtekintsük. Így tehát csak a Szent György kórházról dr. Prohászka megyéspüspök kórházáról és a vasúti üditő állomásról számolhatunk be.

Szent György kórház.

Lapunk egyik belmunkatársával mentünk ki a Szent György kórházba, ahol előadva jövetelünk célját dr. Paizs Pál főorvos a legnagyobb előzékenységgel és udvariassággal kalauzolt bennünket és adott részletes felvilágosításokat. Mindenek előtt előre kell bocsátanunk, hogy az egész kórházban bámulatos tisztaság, rend, pontosság és szeretet uralkodik. Állandóan 200 sebesült katonát gondoznak benne, akik mind súlyosabb sebesültek s operációra, röntgenezésre szorulnak. Dr. Paizs főorvos naponként 20—40 katonát röntgenez meg saját gépén, hogy a csonttöréseket, golyók helyét megállapítsa. Két katonai röntgenzést mindjárt be is mutatta. Az egyiknek a felső karcsontja volt eltörve, a másiknak pedig a vállcsont és a baloldali negyedik borda között volt a srapel golyó. A golyót tüstént el is távolította. A törést pedig úgy gyógyítják, hogy a karra ötkülös homokzsákok kötnék, amely lehuzza a törött csontot, a felső csontot hozzá illesztik és megtörténik az összerörás.

A gyógyulások hietetlen rövid idő alatt történnek. Különösen amióta a legújabb kötési módszert alkalmazzák, az ugnevezett száraz kötést. A kimosott sebet egyszerűen szárazon bekötik, mert a vér izolálja legjobban a sebet és leggyorsabb a gyógyulás. Ropant érdekesen gyógyítják a láb-szárcsonttöréseket is. Egy jóképű magyar katonánál mutatta be ezt

a főorvos. Az eltörött lábszart zsinórybe teszik, amely zsinóry egyuttal alónyugvóul is szolgál, vagyis a beteg az eltörött lábbal is felállhat, mert a betegláb szabadon áll és az egészséges lábat magas parafasorokkal meghosszabbítják, hogy a zsinóryban levő lábbal egyenlő legyen. Így a betegnek nem kell feküdni, hanem sétálhat, ami a gyógyulást 8 hétről 4 hétre redukálja, mert a vérkeringés a mozgás következtében rendesen működhetik. Epen először állította talpra a derék katonát, aki örömeben agyonölelte a főorvost, az épen ottlévő felesége pedig örömeben sirt, mikor urát mozogni látta, mert hát azt hitte, hogy egész életére nyomorék marad.

Hogy milyen bámulatos gondolat, lelkiismeretességgel és szeretettel orvosolja dr. Paizs a sebesülteket mutatja a következő eset. Egy szabó legénynek a jobbkez mutató ujját roncsolta szét a srapel. Külencvenkilenc percentnél hasonló esetben amputálásra van szükség. A legény kérte a főorvost, hogy ha csak lehetséges mentse meg az ujját, mert a munkánál nagy szüksége van rá. Dr. Paizs a legnehezebb, legkomplikáltabb és sok időbe kerülő gyógyítási módszert alkalmazta és mindent elkövetett, hogy az amputálás elkerülhető legyen. Sikerült. A szegény ember nem gyöz hálálkodni a főorvos jószágáért.

Válamennyi betegét sorra mutatta a főorvos s megmagyarázta a sérüléseket. Odaérünk egy súlyos sebesültköz. Derék magyar gyerek. Külön kérte a főorvost, hogy hiszen a gyógyítással, mert ő siet vissza a harctérre.

Feltűnő volt, hogy milyen szeretettel gyógyítja betegeit. Szinte felvidul az arcuk, ha már meglátják a főorvosukat. Igazán jól esett látnunk.

Vöröskeresztes hölgyek.

Majd a vöröskeresztes hölgyeket mutata be: akik mind nagy munkában voltak elfoglalva. Csupa igyekezet jóakarát, szeretet-va-

menyi. A főorvos nem gyözte eléggé dicsérni őket, hogy micsoda önfeláldozó munkát végeznek. Epen a kötszerek készítésével foglalatostkodtak, előzőleg pedig a műtőasztal mellett segédkeztek. Dr. Steiner Jákóné vezetésével a következő hölgyek vannak beosztva ezen kórháznál: *Kálmán Irénke, Kenessey Mici, Lengyel Erzsi, Helm Mártonné, Helm Teri, László Irén, Hajdúskó Gyuláné, Schwarz Erzsi, Grósz Ilonka, Gruitsné és Welsz Adolfné.*

A hölgyek beszéde csupa ügybuzgóságot áru el, amit munkájuk még fényesebben bizonyított. Volt azonban panaszuk is. Gyalog kell kifáradniok a messzefekvő kórházba, ami főleg ilyen rossz időben meglehetősen nagy áldozat. Kérte bennünket, hogy tegyük szavá és az illetékes tényszók oldják meg valamiképen a kocsigyűtet. Ez igazán szerény kérés, reméljük, hogy meghallgatást nyer.

Az ételmezés.

Hatalmas, pedáns tisztaságu, konyhába jutottunk, ahol az apácák az ebédet főzték csaknem 300 beteg részére. A menü a következő volt:

- husleves,
- gulyás husleves,
- tökáposzta,
- pörkölt,
- burgonyapiré,
- marhahús,
- disznóhús,
- sült borjúhús,
- rántott borjúhús,
- almás rétes,
- mákoskalács,
- kuglóf,
- ugorka,
- vaj,
- méz,
- belölt.

Ebből kap azután minden beteg a megfelelő dimer szerint összeállítva. A főorvos kérésére valamennyit megizlettük s őszintén, minden nagyítás nélkül állítanunk, hogy annál jobbat a legkényesebb szakácsné sem tudna produkálni. Nagyon szivesen, még jó pénzért is elmennék arra a kórházi kósztra.

A főorvos felhívta a figyelmünket főleg a sanatorium ebédjére amelyet szintén itt készítenek. Ugyanis a tavasszal sok mindenféle panaszt lehetett hallani a sanatorium ellátásáról. Végigizeltük

SÖVEGJÁRTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék ággy és asztalneműek, paplanok, finom takarók, szintartó zefirok, törülközők, szőnyegek stb.

olcsó szabott árak mellett.

Mai lapunk 6 oldal.

Harcotérre vonultaknak szerezzünk be meleg téli alsoruházatot.

Meleg teveször fejvédők —80, 150, 3-60 K	Meleg teveször rövidharsnyak 2-20, 3-4 — K	Fehérgyapjú hasmelegítők 120, 150 K
Teveször, érmelegítők —80, 140, 150 K	Dúpla teveször kottályok 2-40, 3-60 K	Teveször térd és lábzsarvédők 3-4 — K

Valódi tervezzőr takarók, újasmellények, tábori hálószákok, gumiköpenyeg-Dr. Jaeger-féle meleg alsóingek, nadrágok olcsó, szabott árakon.

KNAZOVITZKY divataruházában. TELEFON 163.

azt is és csupán azt a drasztikus megjegyzést tettük rá, hogy ki kell dobni azt a szanatóriumi beteg, aki ilyen kezes ellen beszélni merészel. Ott már csak rossz akaratról lehet szó. Az apácák munkájáról szintén a legnagyobb megelégedéssel szóltott a főorvos. Buzgalmuk egyszerűen páratlan.

Éléskamra.

A kórház főnöknője az éléskamrát is bemutatta. A dusan felszerelt helyiség minden része a gondos apáca kezei árulta el. Érdekes, hogy a butorozatot, szekrényeket, légszekrényt, lisztartókat stb. mind házilag állították elő, mert kevés a pénz. A főorvos megrajzolja, a háziasztalos elkészíti. Ez aztán az ügyes takarékoskodás.

Kórházi iroda.

Az irodában a tisztviselő Kiri-sits gondnok vezetésével a legnagyobb pontossággal végzik a betegekéről az írás munkálatokat. Az itteni statisztikai könyvek mutatják, hogy mennyi szenvedő embernek nyújtanak segítséget. Augusztusig ebben az esztendőben 1000 műtétet végeztek. Holcer János 26 éves katonája volt az ezred, akin a főorvos műtétet végzett.

69. gyalogezred kaszárnya tartalék kórház.

Miután dr. Guttherz ezredorvos nem engedte meg, hogy a négy tartalék kórházat megtekinthessük, így azokról részletesen nem számolhatunk be. Nemi említhetjük fel azoknak a derék hölgyeknek neveit, akik ezen kórházakban végzik önfeláldozó, nemes munkájukat.

Az ezredorvos azonban azt mondta, hogy ha felvilágosításra van szükségünk, forduljunk a vöröskereszthez. Megfogadtuk a tanácsát. Beszéltünk egy vöröskeresztes hölgygel, aki elmondta a 69. gyalogezred kaszárnya tartalék kórház élelmézéséről tapasztalatait.

ban természetesen az igazi szeretet apostoll, a megyéspüspökönket, aki nekik ilyen-ellátást-nyújt

A vasuti üdítő-állomás.

Tessék elképzelni nagy ember-tömeget, sok-sebesültet; több-százat, ezret, hosszú kórházvönöröt, ragyogó tisztaságú közözhelyiséget, éléskamrát rengeteg annival, tábori konyhát főzszaknokkal, nagy ebédlőt kétezer személy részére, egy derék mentőcsapatot, egy derék vöröskeresztes hölgygárdát néhány buzgó katonasegítségével, ez a székesfehérvári vöröskereszt vasuti üdítő-állomása. Naponként sok száz beteget megvendégszolgálat, ugyanannyi ujra be-kötnek dr. Bierbauer Viktor főorvos vezetése alatt. Hogy ott micsoda munka folyik, hogy azok a hölgyek és urak micsoda áldozatot hoznak, mekkora szeretettel végzik önkéntes munkájukat éjjelnappal, azt látni kell, azt meg kell nézni.

Vöröskeresztes hölgyek.

Flögl Karolin vöröskeresztes elnöknő vezetése alatt a következő hölgyek működnek ott: Medgyessy Józsefné, Lichnecker Antálné, Renaudné, Bärenhaupt Sarolta, Gibba Józsefné, Moenich Jolán, Pd.

TÁRCA.

Boldizsár remeke.

S midőn az ötvöscéh legfiatalabb tagja levonta az asztalon álló monstranciáról a fehér selyemleplet, az előtte ülő tisztas mesteremberek ajkán a meglepetés kiáltása tört ki: Boldizsár remeke minden ízében tökéletes mesteri mű volt, a melynél külön egész Lőcsén leg-főljebb apja keze alól kerülhetne ki.

A monstrancia kézzől-kézre járt s nyomában özönével hangzókát föl a Boldizsárt dicsőítő szavak. Az ötvöscéh tisztas mesteri sorra vizsgálák meg: megkopogtatták megfordított kehely-alaku rovátkos talapzatát, mely csengő hangot adott, jeléül annak, hogy egydarabból verték, megcsodálják hullámosan vert rézlemezekből összerótt, biztos kézzel rájuk vésett, ékítményekkel ellátott lapját, az erre erősített zománctestű képek tisztaságát, a drágakövek hibátlan foglalását, az aranyozás tűzhöz hasonlatos mély-séges ragyogását.

Az atyamester fölémelkedett karosszékeiből, hogy maga menjen az

előcsarnokban fölavatására váró legény után. A fiatalabb mesterek csoportjában erre a szavazás megtartását követelték. Polirer Menyherthé ki-nosan feszengett helyén.

Kinek mi kifogása a remekellen? szólalt meg türelmetlenül Bressler János atyamester s Kramer Jakab, a ki Wild Gergely rokona volt, hirtelen nekibátorodva, Boldizsár vallási dolgokban való járatlanságát kezdte demonstrálni, amely szerinte akadályja annak, hogy valakit legénynyé avassanak.

Ime, mondta s diadalmasan a kezében levő monstranciára mutatott. Polirer mester fia a szent ostyá nyílása fölé az Atya Ursten zománctestű képét iktatta, alája a Szentlélekét galamb formájában. Arról azonban megelégedkezett, hogy a Megváltó is tagja a Szentháromságnak: a mi Urunk Jézus Krisztus, a kinek neve dicsértessék mindörökké.

— Amen! mondták rá Kramer barátai, szenteskedő módon szemüket forgatva s a többi mesterember is gondolkodóba esett.

— Kramer uram most annak a bizonyosságát adta, hogy ő a legkevésbé járatos szent vallásunk dolgaiban. A nyílásba tudvalevőleg a szentelt ostyá jó. A mi Urunk Jé-

zus Krisztus tehát valósággal is benne lesz a monstranciában. A legszentebb Oltárszentség az ő teste és vére.

Az atyamester szavait itt teljességgel elnyelte az ötvösök tulnyomó többségének a tetszémoraja. A tanácssterem ajtaját föltárták s néhány mester intésére egyszerűen betódult az előcsarnokban szorongó legénység, hogy az atyamester hozzá intézett intelmei nyomában a fölzsabadított inással sorra baráti kezet szorított s a városi vendégfogadóba áldomásra vigye. A mester a céhházban ültek lakomához.

Pompás tavaszi reggel volt, a Röhrgrund fölött kimagasló halmok mögött kristálytisztán ragyogtak a Tátra havas ormai. A kórház-utcában már talpon voltak az egyszerű mesteremberek, akik itt laktak, mikor Polirer és felesége az utrakézs Boldizsárt az alsókapu felé kísérté. Házuk hátsó kapuján surrantak ki, hogy a föltűnést kerüljék, annyival is inkább, mivel az előtte való napon, hire terjedvén a Boldizsár legényé avatásakor történt esetnek, a szomszédok és egyéb, ismerősök sorra kilin-

cselték az ötvösmester házában, hogy derék fiát üdvözöljék.

— Elkényeztetik, mondta Menyherth mester aggodalmasan a fia sikerének örvendő feleségének. Nagyravágást ébresztenek föl szívében, ha oly sokan dicsérik.

S alkonyattájt bezárták a ház kapuját, hogy fiukkal magukban lehessenek. Az öles legényné serdült, de nőiesen szelidarcú Boldizsár szomorúan kötötte össze utra-való homliját s mire besötétedett, szülei mellé telepedett, hogy három-négy évi távolléte előtt utolsó intelmeiket meghallgassa.

Hajnaltal talpon volt az egész család. Polireré csók- és könyözönnel árasztotta el a távolba menő fiát, az utcán azonban nyugodtan haladt mellette s csak akkor kezdett ismét hevesen dobogni szíve, mikor az alsókapu hatalmas, boltívei szemé elé táruáltak. A városi kapu alatt csaknem egész tucat, Boldizsárral egykoru vándorlegény gyülekezett. Tavasz évadján nap-nap mellett rajonként vonulnak együtt a távolba a különböző mesterséget folytató legények. Az alsókapunál összegyülekezvén, együtt röjják végig az országutat egyre kisebb csapatban, a szerint, hogy kit tart vissza egyik vagy

NOFITZER JANOS

női- és férfi divatru raktára
Nádor-utca 5. Telefon 49.

mal: Bötti, Ringhoffer György, Farkasné Mayer Józsefné, Flauser, Irén, Schüller Mária, Saller Józsefné, Özy, Zeller György, Marton Lajosné, Parlahy H. Ilona, Bauerne, Szepessy Ilonka, Vértessy Mátild, Palánszkyne, Vértessy Aranka, Kovács Ilonka.

Mentőcsapatával fáradszótlanul buzgólkodik Angeli Nándor mentőparancsnok.

Az üdítő állomás munkájának óriási méreteiről beszélnek a következő számok: A vasuti állomásra érkezett 11.442 sebesült, akik közül a vasutnál bekötöztek 2303 katonát. Tovább utazott 8215. Itt maradt ápolás alatt 2126, akik közül gyógyultan eltávozott 768. A vasutnál összesen 7815 embert élelmeztek a vöröskeresztesek.

Mennyi munkáról, szeretetről, mennyi jószívról; adományról regélnék ezek a számok.

Kereskedelmi társulat kórháza.

A székesfehérvári kereskedelmi társulat helyiségét szintén átalakította katonakórházzá, s 25 beteg számára van berendezve. A tágas termekben felállított kórház a legnagyobb rendről, tisztaságról, hygieniáról beszél. A legapróbb dolgokról is gondoskodott a vezetőség. Van külön orvosszoba, fűrdőszoba. Különáll a konyahelyiség és az ebédlő. Ugyanis a kereskedelmi társulat a betegek élelmezését is magára vállalta. Jelenleg még nincsenek betegek a kórházban, valószínűleg a héten fognak kapni. Az élelmezés és előreláthatólag itt is kitűnő lesz, mert a konyhát egy elsőrangú szakácsné fogja vezetni.

Másik utba kerülő városban hivatás.

A templom tornyán a reggeli riadót futták a város muzsikusi: az elindulás jelenek tekintik ezt a vándorlegények. Polirné még egyszer keblére öleli fiát, az ötvösmester férfiasan kezelt fog vele, Boldizsár lekajja hátról kerek alakmatossággal ellátott, nehéz batyuját, horgosvégű botját beléakasztva maga után vonja s komolyan a távozó legények nyomába lép. A kaputorony lapos tetején bucsuzó kiáltások riannak föl. Polirné mester meglepetve néz oda. A falazott mellvéd mögött ott szorong az egész ötvös-céh, őszhaju atyamesterével élén, családostól. A férfiak kalapjukat lengetik, az asszonyok kendőcskéjét lobogtatják s a kerek batyuját maga után vonszoló Boldizsár minduntalan hátrafelé intget, a torony tetején állók felé.

Minket már észre sem vesz, mondja az ötvösmester feleségének. Polirné a torony sarkára mutat: búcsú arcú gyermekleányzó lobogtatja onnan kendőcskéjét s midőn az ut kanyarulatánál Boldizsár is eltűnik társai nyomában, zokogva temeti beléje fejét.

Bressler uram leánykaja, szóval még az asszony könnyein át mosolyogva.

Hogy érthették meg egymást? kérdezi az ötvösmester cicsódalja. Mivel a fiú, akimindenütt kát főt, előtte, Katinkát soha egyetlen szóval sem említette.

Kifürkészhetetlenek az Isteu utjai l véli felesége.

Áldott legyen az ő szent akaratja, hagyta rá a férfis hallgatagon mennék vissza sokáig csöndesnek maradó házuk felé.

A kórház gondnok Kis Géza, aki már eddig is sokat fáradozott a nemes ügyben. Itt is szintén vöröskeresztes, hölgyek, deszák, beosztva ápolásra, akiknek névsorát még nem állították össze.

Tönkrevert francia seregek.

Hindenburg előnyomulása.

Dankl hadsereg parancsa.

Az osztrák-magyar motorgyűk Maubeugenél.

A francia-német harcérő főhadiszállásáról jelenti a N. W. T. haditudósítója, leírva Maubeuge erődeinek bombázását, hogy az osztrák-magyar motoros mozsárútegek Maubeuge környékén csodákat műveltek az ellenséges erődök falain. A mi tüzeink főleg a Fort de Boassoit és a közbülső Roudo-erődöt vetik rettentően tűz alá. Körülbelül tíz kilométer távolságból minden lövedékük talált és a páncélos toronyok betonfedelei úgy hullottak le, mintha gipszből készültek volna. Fort de Boussoi rövid idő alatt romhalmaz lett. De a közép-ső erődökkel szemben fellátható mozsaraink is működésbe léptek és mennydörgéshez hasonló dübörgésüket az ostromlott erődök falainak rettentően összerobbantása követte.

A franciák nagy veresége.

A XIII-ik és IV-ik francia hadtest és egy további francia badosztály részei tegnap Noyontól délre döntő vereséget szenvedett és több úteget veszített el. Csatavonalunk egyes állásai ellen ütemezett ellenséges támadások véresen összeomlottak. Hasonlóképp visszautasították Breuschvölgében a Vogézek láncolatában francia alpesi vadászok előnyomulását.

A Rheims mellett levő Chateau-Brimont bevételénél 2500 foglyot ejtettünk. Más helyen nyílt csatákban szintén foglyok kerültek kezünkbe és útegeket is zsákmányoltunk, de ezek számát még nem tudjuk áttekinteni.

A keleti sereg Suvalli kormányzóságban folytatja operációját. Egyes csapatok Osowice vára ellen nyomulnak. (M. T. I.)

Dankl hadseregparancsa.

(Miniszterelnökség sajtóosztályából.)

A sajtóhadiszállásról hivatalosan jelenti: Dankl Viktor lovassági tábornok szeptember 10-én hadseregparancsot bocsátott ki, melyben a következőket mondja:

A derék első hadsereg egy rendkívül nehéz hadműveletet fényesen oldott meg. Krasznik és Lublin előtt az oroszokat döntőleg megvertük. Azután az erődítményszerű állásban elhelyezkedett ellenséggel két héten át éjjel nappal harcban voltunk és annak számtalan támadását mindannyiszor eredménytelenségrel visszavertük. Miután az oroszok naponta újabb erődítményeket kaptak és végül legálább kétszer oly erősekké let-

tek, mint mi, támadásainkat önként becsülnítettük, hogy a hozánk oszlatkozott többi hadseregünkkel, vállalva tovább küzdjünk. A Tanew régió mocsarain és erdein át való menetelés szintén óriási követelményeket támasztott veletk szemben. Hála kitartásunknak és szívósságunknak, ennek a feladatnak megoldása is sikerült és az oroszok alig merészelték a ti meneteiteket megzavarni. A veretlen első hadsereg ma a számára kijelölt helyen áll.

Köszönetet mondok hőseink első hadseregem valamennyi tagjának mindazért a kiváló cselekedetért, amit eddig minden irányban teljesített. A háború eddig velünk szemben nagy követelményeket támasztott. Ezek a követelmények a jövőben sem lesznek kisebbek. De ti, az első hadsereg katonái, állhatatosan és eredményesen meg fogtok azoknak felelni hazánk ügyére, őfel ségének, fenköltszárunknak és királyunknak dicsőségére.

Ferdítések nemzetiségi csapatainkról.

Hivatalos jelentés.

A Budapesti Tudósító jelenti: Egyes külföldi sajtóorgánumok azt az állítást közzéadják meg, hogy hadseregünk egyik vagy másik nemzetiségi csapata a háborúban nem állotta meg teljes helyét.

Egy angolforrás, amely egyébként is a legképtelenebb rémhírek terjesztésével szokott kitűnni, cseh ezredek zendüléséről adott hírt. Ezekkel a célszerű ferdtésekkel szemben, amelyek a monarchia viszonyairól itt ott uralkodó tájékoztatáságra számítanak teljes határozottsággal ki kell jelenteni, hogy amiként a multban, úgy a jelenlegi ránk kényszerített küzdelemben is a mi dicső monarchiánk minden katonája es-

küljéhez híven „minden ellenséggel szemben, bárki legyen is az”, bátorságban vetélkedve egy szívvel és lélekkel áll szemben. Ugy az orosz galíciai csatamezőkön, mint a Balkán hadszíntéren német és magyar, északkeleti és délszlávok, olaszok és románok a legfelsőbb hadurhoz való hű ragaszkodással és tudatában annak, hogy milyen szent javakat védelmeznek, valamennyien olyan csodás hősséggel küzdenek, hogy még a mi legveszedelemesebb és számra emesze tulnyomó ellenségünk olismérését is kivívták.

Hogy csak egy példát hozunk fel, északon a szlovénekből, horvátokból és olaszokból álló 97. gyalogezred Lemberg meli hírvöl bravúrrel és elszánt-sággal harcolt és nagy veszteségeit állhatatosan viselte.

Hátré meg megehinlékszünk az orosz gyalogezredről, amely vizont a délvídeken az első Drinamenti nehézsárcokban éppen olyan hősséggel kitartott, hogy ez csak azért történt, hogy szembeszálljunk azokkal az erősen túlzott híradásokkal, amelyeket önök a csapatvesztéseikről szerb részről teljesítettek. A szerbek azt híresztelik, hogy ebből az ezredből 3000-an estek volna el, holott hivatalos megállapítás szerint az elhunytaknak, halottaknak és sebesülteknek összes száma 1424 főre rug.

Orosz forrásból azt a hírt terjesztik, hogy a lengbergi csatában 70.000 osztrák és magyar katona esetet foglyul. Az ilyen híresztelések az eddig kiadott hivatalos megállapítások után cáfolatra valóban nem szólnak.

Hőfő a vezérőrnagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A 69-ESEK Kund buvárja.

Egy ercsii fiu hőstette.

Annak idején, mikor seregeink átkelve a Száván mehez do győzelmes ütközet után bevették Szabácsot, az újságok megemlékeztek egy névtelen hősről, kinek vitézségén mult, hogy katonáink a folyón nagyobb baj és vesztség nélkül átkelhettek. Most, hogy az üdülő katonák vissza-vissza kerülnek szüleik házához, kiderülnek a nagy ütközetek apróbb, de fényes részletei is. Így szereztünk tudomást az ercsii fiu alábbi hőstetéről is.

Ser günk a Száva innesső partján feküdt s fölötte záporként süvített a golyó, mert odaát a szerbek ugylászik éreték vesztüket, sejtették, hogy a magyarok most akarnak átkelni. Ezért a folyót különösen a szerb partok mellett tele rakták aknákkal. A sereg jobbszárnyán feküdték a 69-esek is. Tiszteik azon tanakodtak, mint lehetne az aknák kikérülésével nagyobb vesztség nélkül, túlsó partra jutni. A tanakodás hallatára előállt Kapronczai Ferenc ercsii illetőségű közlegény, elmondta, hogy ő a Dunaparton nevelkedett s kérte a századosát, hogy bizza meg őt egy praktikus tervének keresztátvitelével. És elmondta tervét: „A szerb part-hoz közel a Száván több vizimalom áll, ezeket el kell szabaddítani köteleiketől s akkor ezek rámennek a lerakott aknákra, melyek ezáltal felrobbannak. Megsemmisülnek a malmok, de tönkre mennek; ártalmatlanok lesznek az aknák is.”

Nagyon megtetszett a terv a századosnak, megveregette a legény vállát s az önként jelentkező Kapronczait megbizta tervének keresztátvitelével. Mikor beesteledt, Kapronczai egy fejszéré mázdragot kötött s azt fogai közé szoríva átúsztatta a fejszével a Szávát. Még a jó hold is diszkrétén felhők mögé bujt

nem világított rá katonákra, ellenben a csillagok halvány sugarai bizalmasan intettek feléje. Kaproncai a túlsó partra érve fejszájával gyorsan elvágta a malmokat tartó köteleket, a víz alatt levő oszlopokat és láncokat. A malmok felszabadultak és megindultak a vízszint felé. Sikertől a terv mind az öt malmot felrobbantották az aknáknál. Mikor a szerbek ezt észrevették, erősen tüzelni kezdtek a visszatérő utasó ereszi fiura. Mint az eső hullottak a golyók a vízbe, de egy se talált. Hidásaink a felrobbantaknak helyén most már bátran verhetek hidat.

A hős közlegényt ezredesnyomában örmesterré léptette, elő s azóta már a király is kinttette, vitességi éremmel, századosa pedig 80. koronával jutalmazta vitéz katonáját.

Igy mondták el ezt a hős ereszi fia megebeszélten hazakerült bajtársai és az örömtől zokogó anya, aki boldog, hogy fia így díszöségek szerzett magának és így hősi szolgálatot tett hazájának.

Eljen a hős ereszi fia!

Bizonyítékok Szerbia ellen.

A szerb Dimitrijevic által írott és Chicagóban kinyomott "Natrug u stare ogujiste vase" című ripórat az Ofélsége ellen intézett mértéktelen kirohánásaival, valamint a monarchia szerbjeihez intézett azon felszólítással, hogy felszabadításuk céljából vándoroljanak haza Szerbiába, bizonyítja, hogy ezt a propagandát is Szerbiából plántálták a monarchia területére.

Es alig egy esztendővel később Zágráb ismét színhelye volt egy ezuttal nem sikerült merényletnek.

Folyó évi május 20-án Schaffner Jakab a zágrábi színházban merényletet kísérelt meg Skerlecz báró ellen, de utolsó pillanatban egy rendőrszűzselő ebben megakadályozta. A vizsgálat megállapította, hogy összeakntéssel van dolgnak, amelynek lelke Hercigonja Rudolf, Hercigonjának és öt vádlottársának vallomásából kiderült, hogy ez a merénylet is Szerbiából indult ki.

Hercigonja, aki részt vett egy a Jutika kizsabadítására irányuló nem sikerült kíséretben, Szerbiába menekült (1912 október), ahol Jakic Marjan cinkostársával együtt komitásokkal és a Narodna odbrana tagjaival érintkezett. Mint oly sok esetben, amidőn a fiatal lelketek túl vannak hevítve a politika kérdéseivel való tülön-tül korán történő foglalkozás révén, ennek a korrumpáló közlekedésnek eredménye ezuttal is vésthető volt. Hercigonja azzal a Belgrádban hirdettei dogmával tért vissza, hogy Ausztria-Magyarország délelzi v országait a monarchiától el kell szakítani és a királysággal egyesíteni. Azonfelül abban a körben, ahol ott megfordult, azt a tanítást szivta magába, hogy erre a célra a monarchiának magas állású személyiségei és vezető politikusai ellen merényletek, berezítülvitére kell törekedni, mert csak ezzel az eszközzel lehet célzérni.

Ebben az értelemben hatott Hercigonja Zágrádban barátaira, akik közül néhányat megnyert eszméi számára. Terveik előterében a

Ferenc Ferdinánd főherceg trónörökös elleni merénylet elkövetésére állott.

Néhány hónappal korábban Aljinovic Luka ellen folytattak felszárúró propagandá miatt vizsgálatot. E vizsgálat folyamán három tanu azt vallotta, hogy Aljinovic előttük kijelentette, hogy 1913-ban Belgrádban propaganda célokra, speciálisan azonban erre, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg ellen merényletet kövessék el, a Narodna odbrana-tól 100 dinárt kapott; hasonló összeget kapott egy titkos diák-egyesülettől is.

Látható, hogy a Narodna odbrának és a vele egyező gondolkodásoknak bünös agitációja legutóbbi időben mennyire a főhercegr-trónörökös személyére koncentráldott.

Mindezekből a megállapításokból arra a végkövetkeztetésig lehet jutni, hogy a Narodna odbrana a körülötte csoportosuló monarchiaellenes szerb körökkel elárkezettnék látta azt az időpontot, amidőn az általa terjesztett tanok tettekkel megvalósíthatók.

(Folyt. köv.)

HIREK.

— **Eljegyzés.** Bogvay Gyula, erdőmérnök a szepesi püspöki uradalomban, kismándi és várbogvay Aladár Ödön ny. somogyimegyei főszolgabíró fia, eljegyezte Kuthy Margitot, dr. Kuthy József főigazgató, kegyesalapítványi tanácsos leányát.

— **Lapunk a Vöröskereszt szolgálatában.** A Fejérmegyei Napló szerkesztőségének tagjai a Vöröskereszt vasúti üldő állomásának irodavezetését magukra vállalták. A szerkesztőség tagjai felváltva fognak a vasút állomáson szolgálatot teljesíteni.

— **Eljegyzés.** Rosenthal Mihály eljegyezte Mondschein Józsiát. (Mindem külön értesítés helyett.)

— **A mányi bucsu.** Ma van a mányi bucsu. Bucsu helyet azonban könyörgő napot, szentimádást végeztünk. Helyes, így legyen minden község.

— **Székesfehérvári hadsegélyző bizottság.** A m. kir. hadügyminiszterium hadsegélyző hivatalának vezetője, Kirchner Hermann cs. és kir. altábornagy f. évi aug. 29-án megbízta Kenessey Kálmán urat, hogy Fehérvár és Fejérmegyeben a harcosok számára készítse a meleg ruhákat és a célra gyűjtést indítson. Miután a mozgalom magyarányokat öltött, Kirchner altábornagy megbízta Kenessey Kálmánót, hogy bizottságot alakítson. Ennélfogva f. évi szeptember hó 16-án megalakult a székesfehérvári Hadsegélyző Bizottság, melynek védnöke Hunkár Dénes főispán, elnöke Kenessey Kálmáné, pénztárnok és elnökhelyettes Molnár Jenőné, titkár Csapó Irma, elnökér Pete János. Bizottsági tagok: Kürthy Istvánné, Pete Jánosné, Seidel Jánosné, Kovácsy Zoltánné, Kálmán Margit, Hang Mária, Giffing Lily, dr. Holly Gézané, dr. Sohár Endréné.

— **Halálozás.** Öszinte részvétellel vettük a gyászhirot, hogy Schmelzer Erzsi, Schmelzer Jákó leánya 14 éves korában meghalt. Temetése folyó hó 20-án 11 órakor lesz az izraelita sírkertből.

— **A választók névjegyzékét** 15 napig közszemlére tessék ki a városházán, hogy azok, akik tévedésből kimaradtak, felszólíthassanak a végleges megállapítás előtt. Ez az intézkedés a belügyminiszter rendelkezésére történt. Ertheletlennek találjuk a belügyminiszternek ezt az intézkedését, hisz épen azok, kik az új választótörvény alapján jogosultak a választás, most a harctéren vannak. Ezeket a legdelekedőbb honpolgárokat sem veszi figyelembe a belügyminiszter? Vagy ha olyan sürgős az a névjegyzék a belügyminiszternek, akkor függesse ki közszemlére a rajonlakban meg a lövésztárókban. De még jobb lesz, ha szabadságot eszközöl ki katonáinknak, hogy hazajöhessenek s a jövő évi orsz. gyűl. képviselőválasztók ideiglenes névjegyzékét betekínthessék. Mert az ügylatszük most fontosabb, mint a háboru.

— **Adomány.** Kaszás Lajos, a Magyar Király szálloda volt tulajdonosa 500 koronát adományozott felerészben a Vöröskereszt számára, felerészben a katonák családjai segélyezésére.

— **Póthitel.** A tanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy a közgyűléstől 47000 korona póthitel fog kérrni.

— **Koszorumegváltás.** A székesfehérvári zeneiskola tanárai Székacs Erzsike halálával kapcsolatban koszorumegváltás címén 30 koronát adtak a katonák családjainak segélyezésére.

— **A polgárfraág.** A rendőrfőkapitány tegnap megkapta a polgárfraág szervezésére vonatkozó miniszteri rendeletet, miért is a további teendők megbeszélésére a rendőrfőkapitány ma délután 3 óra értekeletet hív egybe. Eddig 170-an jelentkeztek polgárfraágnek.

— **A Hadsegör legujabb száma** bámulatra méltó díszes kiállításban érteke, mondhatni szenzációt kelto tartalommal jelent meg. A legutóbbi hetek és napok eseményeit nem csak írásban, de képekben is bemutatja. Így többek közt minden angol és német hadihajót, melynek a mostani küzdelemben szerep jutott. Kitűnő források alapján van egybeállítva a nagyháborúnak minden fontosabb eseménye. Ez a lap ma nélkülözhetetlen; kapható minden könyvkereskedésben. (Egyes szám 60 fill.)

— **Páris imádkozik.** Folytonos gyözelmi híreket közzélné a plakátok, de Páris népe már nem hisz semmiben csak az Istenben. Ma délutánra Amette bibornok nagy listára hívta meg Páris népét az ősi Notre Dame-templomba. Párisban még soha nem ment egyszerre annyi ember a templomba mint ezuttal. Délután négy órakor már nemcsak a templom hajói voltak zsufolásig telve, hanem a templom előtti tér is. Hiszen Párisban mindenkinek van már halottja, vagy sebesültje s akinek a családjából még harcol az apa, a férj, vagy fia, annak talán még több oka van az imádkozásra, mint a ki már a halottját siratja.

Az Est, — tehát nem egy klerikális lap — írja következőket: „A mi szocialistáink által is utánczolt hiteltelenség hazájában, Franciaországban keresik az Istent.

— **A KIADÓHIVATAL** kéri a helybeli és vidéki előfizetőket, hogy az előfizetést minél előbb megújítani sziveskedjenek.

Vöröskereszt névjegyzékének felter apólo könyve 3-4-5 koronáért, karcazap 40 fillérért, 80 fillérért, közzérek há tegapólo, az összes karca felazeresésék. Kazantzky díni vataruházában. Telefon 163.

Métkényeság. Erzsi metelti Göbőhárában is igen szép tanu lett adták annak, mily szerszauanták a szegény megebeszélő katonák iránt. Betekéztüül páma, 415 drb. fehérmesüt. Böven hozzájuk Ásványi Béla-plehámos, Pen Lajosné, (kő. svarrás és végező) Szabó ténés, Szv. Horváth Ferencné, (kő. Sipák Ferencné), Sz. M. N. N. B. B. I. logh. Zsigmondné, Bndi, Sándorné, Mocsári Jánosné, Szabó Róza.

SZÍNHÁZ.

Asta Nilsen az Apollóban. Hétfőn és kedden Asta Nilsen, a nagy dán tragika jelenik meg az Apolló csodavásznán és pedig teljesen új szerepekben. A művésznő egy viglétében A Buktában mutatkozik be. A darabot férj Urban Gad írta. A hétfői műsorban egy kisebb dráma, egy látványos kép: Ofélsége helyben és egy kis humoros kép: szepepel. A vasárnap műsor szenzációs. A gályarab című három felvonásos dráma.

Tolnai utca 80. számú hág-eladó, bővebbet Selyem-u. 33. sz. alatt.

Több uriasasszony, akiknek férje a hadba vonult, árulányt keres társalgóul. Egy helybeli urilány, ilyen conditio elvállalja, a címekelet a kiadóhivatalja tessék küldeni, az továbbítja.

Székesfehérvár szab. kir. városa

APOLLO

színház

Szept. 20. Vasárnap

1. Németország legnagyobb kompjá.
2. A madarak világából (term. után.)
3. Az orvos köteleessége (dráma.)
4. Bandika macskája (hum.)

5-6-7. A

GÁLYARAB

(szenzácós dráma 3 felv.)

8. Römcs mulat (hum.)

Előadások

3-5-7 és 9 órakor

Hétfőn és kedden

Szept. 21-én és 22-én

ASTA NILSEN

esték

A polgárörsg szabályozása.
Nemcsak Budapesten, hanem az ország többi városaiban is megindult a hazafias polgárörsek szervezése, főleg azzal a céllal, hogy a megfoglyatkozott rendőrségi személyzetet polgárörökkel egészítsék ki. A belügyminiszter most egy-egy szabályzatot bocsátott ki az egész ország területére a polgári örségre vonatkozólag. A szabályzat kizárólag Budapestre vonatkozólag állapít meg néhány kivételt rendelkeztet, egyébként pedig főbb pontjai általánosságban a következők:

A polgárőri szolgálatot az önként vállalkozó polgárok díjtalanul látják el, a rendőrhatalomnak pedig csak az alárendelve és ennek utasításai szerint járnak el; a szolgálat vezetése és intézése végett azonban a maguk kebeléből választanak parancsnokot. A polgári örség tagjai csak tizennyolc éven felül, kifogástalan előéletű férfi lehet. A polgárőri szolgálatból nyolc napi előzetes bejelentés után bármikor ki lehet lépni. Jogalkra és kötelességeikre a rendőrhatalom oktatja ki a polgárőröket. Szolgálatuk megkezdése előtt esküt (fogadalmat) tesznek. Szolgálat közben a győvert és polgári öri jelvényt viselnek. Rendőrhatalom jogokat nem gyakorolhatnak és lehetetlen olyan szolgálatra vételnék igénybe, amelyek különösebb rendőri szak-képzettséget és jártasságot nem kívánnak.

A polgári örség mellett Budapesten egy másik szervezet is van alakulóban, amelynek főadata elsősorban az volna, hogy a katonaságtól némely szolgálatot átvállaljon s ezzel annak terheit könnyítse. Erre a szervezetre a polgári örség szabályzata nem vonatkozik s ez annak megalkotását és működését semmi irányban sem érinti, sőt lehetséges, hogy, amennyiben ez a szervezet megalakul és működésbe lép, a polgári örség szervezése Budapesten elhalasztatónak válik.

A székesfehérvári polgárörsgébe beléptettek száma 162-re emelkedett tegnap délig. Belépett Kálmán Ferenc kisbirtokos városi bizottsági tag is, kinek jó példáját követhetnek a többi földműves polgártársaink is.

A vöröskereszt-egylet részére újabbán a következők adományok érkeztek be. Egy névelen 2000 K, Pappenheim Sándorné 600 K, gr. Eszterházy László és neje 500 K, Leopold Lajos és neje 300 K, Horthy Istvánné 200 K, Blau Arnoldné 200 K, Székesfehérvári izr. Krajcáregylet 200 K, Mecsér Endréné 100 K, Dr. Löwy Károlyné 100 K, Bruck Lipót 100 K, Akóts János és neje 100 K, Szogyány Marich Julia 50 K, dr. Szűts Geodeon és neje 50 K, dr. Pataky Armin 50 K, Pető Miksa 50 K, özv. Grünfeld Simonné 50 K, Nagy Pál Sismádné 50 K, Meszlényi Béláné Velence 20 K, Schier József plebános 20 K, Hartvig-Karola 20 K, Kálmán Vinczéné 20 K, Mária majori kastély személyzete 15 K, Bessenyei Kálmán, 10 K, Pisky

László 10 K, Nádas-Ladány, Sárkeszi, Jenő községek gyűjtése 150 K, dr. Tunner Károlyné gyűjtése 150 K, dr. Steiner Jákó gyűjtése 127 K, Tóth Gézáné 141 K, Gsösz község gyűjtése 86 K 88 f, Főgl Karolin gyűjtése 75 K 60 f, Kópházy Lászlorné 58 K 60 f, Keresztész Zsigmond gyűjtése 43 K 70 f, Bruck Rózi és Herczeg Mariska gyűjtése 43 K, dr. Holló Jenőné gyűjtése 40 K, Lehota Julia gyűjtése 20 K, Berger Ilonka 19 K, 20 f, Berger Margit gyűjtése 10 K 60 f, Szerencs Erzsébet gyűjtése 5 K 40 f, Kozary Viktoria gyűjtése 5 K, és Löwinger Böszöni által előadott számláló lapokért 196 K, melyből át-vettek Fekete Sas 3700 drb, Magyarország Király 1700 drb, Nádor Kávéház 1600 drb, Royal Kávéház 200 drb, Stignitz Kávéház 500 drb, Juranek vendéglős 700 drb, Eörshecht vendéglős 100 drb, Vörösmarty kör 500 drb, Latzkovics vendéglős 100 drb, Zichy liget 300 drb, Vörösmarty Kör 100 drb, Bárány kávéház 100 drb, Az adományokért ezután mond köszönetet a vöröskereszt egylet elnöksége.

Róma rejtelmei a címe annak a klasszikus gyönyörűen színezett dráma költeménynek amelyik szept. hó 19, 20-án, szombat és vasárnap a budapesti Olympia moziban színe kerül. Sergiolus beleun az élveztet tengerébe. A gladiátorok kiömlő vére sem izgatja már elernyedte idegeit. Megjelenik előtte Eva, az örökaszony egy cirkszi táncosnő személyében, kinek szívében lángra lobban az édenkert egy késői sugara, melynek melege a nagy patriciust magához láncolja. Eszményi szerelem fejlődik ki köztük, megnyílnak a Nimphák berkei, Tündéri boldogság lengi át őket. Ebből a boldogságból Sergiolus felesége a pokolba rántja őket. A film a kino remeke, csodálatos és bámulatos keltő ballettáncokkal, gladiátorok mérkőzése és fényes római pompával. A többi film szintén elsőrangú. Különös megemlést érdemel a 3 felvonásos dráma „Leánykereskedők karmai között” és Utazás a holdba, ahol is a fantasztikus táncok és balettek egész sorozata látható.

Naponta friss vadak Pénteken élő ponty és balatoni süllő legszebb fajgyűjtemlcsük. Gebauer Testvéreknel Telefon 340.

Haskötőnek meleg fehérflanell, valamint jöminőségű meleg alsótrikót olcsó árért veheti Deutsch Bélánál, Szent Imre-utca, barátok épülete átellenében.

NUMELI kávébőhozatal SZÉKESFEHÉRVÁR (BARÁTOK ÉPÜLETE):
Pörkölt kávékeveréket utolérhetetlenek! Saját villamos kávénapgyörköldel! Telefon 260.

Nagyszerű utjítás folytán gyermekölvételek a legskirűltben készűlnek VIRÁG műtermében Rákóczi utca 5. Szolid-egységes árák. Telefon 334.

LEVELESLADANKBÓL

Tisztelt Szerkesztő Ur!
Nagy örömmel s olyan lelki épüléssel olvasom megadó irásait a szegények, a kicsinyek áldozatos szeretetének megnyilatkozásairól; hogy néha könnyek szöknek a szemembe. Közleményei nyomán azt hinné ember, hogy igazán egy szív, egy lélek ma ez az ország. Hogy egészen olyanok vagyunk, mint Németország.
— Nem akarok ünnepet rontani, nem akarok belerikolni a Kegyed gyönyörű Beethoven-szinfóniájába, Sajnálnám, ha akár Kegyed, akár a lap olvasói ennek vennék irásomat.
Nem; csak az igazság kedvéért akarok egy-mást megemlíteni, ne hogy azt gondoljuk, hogy minden arany, ami fénylik; hogy itt nálunk minden rendben megy, hogy a mi társadalmunknak ezekben a nagy, nehéz napokban nincsen salakja. Teszem ezt kizárólag azért, nehogy azok, akikről ez az irás szól, azt higgyék, hogy ma, a nagy lendületek, a nagy tettek, nagy szeretetek korában őket senki észre nem veszi, hogy eltűnnek a szeretet, a becsületesség hatalmas áradatában s nem akad, aki meglássa az ezüstös habok között a szemetet, aki meglássa, hogy ezek a habok néha bizony meg-megfőrnék az utjokban álló köveken.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Becses lapjának épen az áldozatos szeretet dicséretét hirdető gyönyörű vezetőcikkekkel ékeskedő számában olvasok két olyan hírt, melyek olvasása után úgy érzem, mintha taglóval ütöttek volna fejbe.
Az egyik arról szól, hogy a Bárányvendéglőben felállított vöröskereszt perselyt valaki feltörte. Kérdem: hát ilyen ember is jár ma Magyarországon? és nem kötik fel Nagy kár!

A másik arról beszél, hogy egy suhanc az átutazó sebertűt katonák pénzét, mit neki azok élelmiszerek vásárlására adtak át, elcsikasztotta. Előfogatásakor azzal védekezett, mint írják, hogy azt hitte, hogy orosz katonák pénzét lopta el! Hát kérem, mentség ez? Tudja Szerkesztő ur, hogy a föld alá szeretnék süllyedni arra a gondolatra, hogy az a meglopott szegény sebesült katona tényleg orosz; és meggyőgyül és a háboru végén visszakerül hazájába s ott elmondja, hogy Magyarországon megloptak egy jóhiszemű, idegen, sebesült fogoly katonát! En úgy érzem, hogy egy kisebbszérű vesztett csapatát az ivesebben veszek, mint azt a gyalázatot, hogy egy szabadonjáró magyar meglopott egy fogoly oroszt.

Egy harmadik közleményben becses lapja felkéri a pékeket, hogy küldjenek néhány kenyeret naponta az állomásra. Oh boldog naivitás! Hát nem eszik Tisztelt Szerkesztő reggelit? Hát nem látta még a mi hadiállapotban született zsemlyin-

ket, kifűlket? A zsemlye (a vizes zsemlye) már a 4 és fél dekádnál tart, a kili, ha kiáse ruganyos volna elérné egy zseborában. Szerkesztő ur ezektől vár ajándékkenyeret az átutazó sebesültek számára?

Hát, nem tudja Szerkesztő Ur, hogy a pióca nem azért van, hogy jótékonykodjék, hanem, hogy a beteg testrészen teleszítja magát vérről? Nem tudja, hogy a lólok ott kátrognak legvigabban, ahol legnagyobb a baj, a veszedelem, a pusztulás?

Természetrzaji ismereteim alapján nem lep meg ez a vérszívás, ez a ragadozás, némely embereknek ez a nyomorúságból való gazdagodása; de a hatóságok, azt igazán nem értem. Nem tudom, kinek a rész-szortijába tartoznak ezen segíteni. A polgármesterébe, vagy a főkapitányba? Vagy a főispánba? Annnyit tudok, hogy [veszteségben már tettek erről a szarolásra]. S azt is hiszem, hogy Németországban huszonnégy órán át nem túrnék azt, hogy egy nemzet vére hullás idején néhány silány alak az egész iparág összes és sokszor ártatlan, mert becsületes képviselőinek gyalázatára sápoljon. Öreg emberek beszélnek, hogy a sötét éniéktű Bachkorszakban hónapról hónapra hivatalosan állapították meg a legfontosabb élelmicikkek (kenyér, ius stb.) árát és sulyát. Hát sok gondunk, bajunk és bánatunk mellett még azért is imádkozunk, hogy: Bachkorszak, jőjjön el a te országod!

Még volna egy két mondanivalóm. A hadbementek hozzátartozóinak felségelyezésére gyűjtőkötől hatoltam, hogy középünk között nem egy akadt, (még a jobbmodak közül is), akinek szíve, erőszénye bizony zárva maradt. Zárva egészen. Ahol husz liter tej termelődik naponta, onnan nem jut egy liter a bete, ek számára, ahol harminc zsák krumpli áll a pincében, ötven métermáza buza, vagy rozs a magtárban, ott a részvételen zsuigoriság keményebben áll ellen a nyomor, a fájdalom trész, esedékl szavának, mint a mi, érettünk, mindnyájunk (igen, mindnyájunk!) nyugalmáért, békéjéért, boldogságáért, szabadságáért vész, szenvedő, meghaló katonáink serege ott fenn ez orosz özönvízzel szemben. Igen, Tisztelt Szerkesztő Ur, ez is meg kell mondanunk, mert nemcsak a tízezerhaldasok között vannak szivtelen, zsuigori lelkek. Sőt! sőt! Ne verjük, legalább mi, az igazság igaz barátai, lapjainkban mindig azt az egyforma hangot, hogy a tízezerhaldasok így, a tízezerhaldasok úgy. Ha valakitől, úgy tölem, e sorok írójától igazán távol áll a gazdagok tulbecsűlése, de kár népünkkel elhívetni azt, hogy csak ott fenn van kivetni való. Van bizony lenn is s fájdalom, aránylag talán több, mint amott. (Hogy félre ne értessem, szives örömmel jelentem ki, hogy tudok eseteket, mikor szegény asszonyok, hallván, hogy a vasuton nagy a tejniány, hazasiettek, megfejték ta-

Megérkeztek a SZÉP IMAKÖNYVEK
Igen nagy választékban. Ugyancsak ártal választék.
ALBUM- ES EMLÉKKÖNYVEKEN,
bőr-, plús- és vászonkötésben már
50 fillertől kezdve!
HORVÁTHNÉ ES RÓAINÉ könyv- és papírkereskedése, Kossuth-utca 15. szám.

Gramofongépek és lemezek
elsőrendűek nagy választékban!
LEMEZEK 240 FILLERTŐL,
grammofontól pedig már 40 fillertől kezdve kapható.

Allandó nagy raktár a legújabb művészi és angol levelező-lapokból, valamint a lezsebb kivitelű levelepapírok is, úgy dobozokban mint mapákban legnagyobb választékban és legolcsóbb árban kaphatók.

henkéjüket és siettek vissza a tej-
jel a vásútra. Sajnos, az ilyen ese-
tek elég ritkák, főleg, ha a mi köz-
népünk jótékonyágát a faluk né-
pének gyönyörű áldozatkésztségével
összehasonlítjuk.)

Népünk tudatlanabb része (tapasz-
talásból tudom) egyébként is azt hiszi,
hogy csak a nép fia vérzik, hoz ál-
dozatot ezekben a napokban. Ezek
számára hangsúlyozni kell, hogy itt
ma mindenki, akiben a tisztesség-
nek, becsületnek csak egy szikrája
él, megteszi a magáét, nemcsak a
szegény, a nép fia. A tanult osz-
tály, a mágnások, a főhercegek.
Gróf Erdődy Tamás épemügy meg-
sebesült a csatáért, mint a Ko-
vács József s a fiatal Esterházy
gróf épemügy elhagyta ifju felesé-
gét, mint Virág György az ő asz-
szonyát. S József főhercegeknek épen
ugy állotték Sabácnál a köpönye-
gét, mint infanterist Szabó István-
nak a sapkáját. És a Csáky gróf
épemügy meghalt a csatáért, mint
a legszürkebb Horváth János köz-
vezér. S mindezek koronájaként
eltesik a mi fővezérünknek, Hötzen-
dorff Konrádnak a hadnagy fia a
ravaruskai csatában, akit pedig édes
atyja egy tollvonással biztonságos-
sabb helyre állíthatott volna. Itt ma
mindenkinek egyforma mértékkel
mérnek.

Azt is hallom és tudom, hogy a
vasuton igen kevés az élelmiszer.
Sok jó lélek nap-nap után hordja,
amig tehetsége engedi, azt amije
van, mások a homályba rejtőznek.
Jó lenne ezt a dolgot kissé szervez-
ni, például nap-nap után más és
más utca népet bevonni és pedig
lehetőleg kivétel nélkül, a jótékony-
kodásba. Hadd lássuk, ki vonja ki
magát belőle. Olyanformán gondol-
nám ezt, mint ami jótékony nögye-
lettünk teszi béke idején. Azt hi-
szem, ha valaki kezébe venné a
dolgot, uriaszonyaink, a kórházak-
ban el nem foglalt leányaink vállal-
nák a fáradságot.

Nagy terhet ró a vasuton és a
különböző kórházakban oly nagy
munkát végző hölgyeinkre, az,
hogy a hosszú utat nap-nap után
kétszer-négyszer gyalog kell meg-
tenniök. Nem lehetne ezeknek az
áldott "lelkeknek akár hatóságai
akár magánaton néhány kocsi bosa-
csátani rendelkezésükre?

Még egyet. Ha hatóság lennék,
főleg most, a téli idő s nagyobb
nyomor beállta előtt, igen óvatossá
lennék a segítők kiosztásánál. Van,
aki most a társadalom nyújtotta
bőséges segélyből fizeti adósságait,
melyeket a jó napokban szépen ke-
reső férjével csinált nagy könnyei-
műséggel. Vigyázzunk! Ma még
nincs, vagy alig van igazi nyomor.
Erre vallanak azok a kijelentések,
melyek úgy szólnak, hogy: talán
holand vagyok, hogy elmenjek a
naccságákhöz bejárónőnek! Hiszen
kapok az uram után segélyt! Tet-
szik hallani?! Ma még nem kell a
munka! Ma még bőven van ke-
nyér! Legalább erre vall az élete-
rős munkaképes asszonyok, leányok-
nak az a nagy serege, mely egész
napon át szüntelen a vasuti ál-
lomra várakoztat. Van közöttük, aki
ár, akinek nehéz zive, könnyes a
szeme, aki aggódik, retteg, de egy
jó része, csöveg, leseg, tréfálkozik,
vihog s lojta a napot. Es jobban
tudja a monentendit, mint a vasu-
tasok.

**ISKOLAKÖNYVEKET
VESZ, CSERÉL és ELAD.
KAUFMANN,
KOSSUTH-UTCA 9.
Székesfehérvár.**

A kyburgi kísértet.
Kegény a német lovagok
TITKOS VÉRTÖRVÉNYSZÉKEINEK
korából.
A Fejérmégeli Napló számára Dörte A.
nyomán írta Dlabala. (83)

Nehezen oszladozott a tömeg a
szertartás után, mindenki a ba-
lított dícsérte és csak róla be-
szélték az emberek.

A családi sírbolt a vár alatt volt
a hegyoldalban, nem messze a
Szent Bálint-kápolnától. A reme-
telak közelében Mária áll talpig
gyászban és mellette Norbert. Hogy
együtt vannak, különösnek senki-
nek sem tűnt fel, mert ma az em-
berek különben is rendkívüli na-
pot élnek és Máriát mindenki is-
merte a környéken, hisz ő volt
Szt. Bálint szép Máriája, boldog
volt, kivel összeállt egy szóra.

— Atyám harcbaszállt, de mi-
helyt hazatér, azonnal szólók neki.

— Szólj Norbert, de még vala-
mit el kell mondanom.

— Beszélj jó Máriám!

— Tudod, hogy Kolozs barát ne-
kem lelkiatyám és oktatóm, mind-
ent elmondok neki.

— Azt jól teszed, a jó öreg
megérdemli a bizalmat.

— Multkor elmondtam terveit
is, hogy azon esetre, ha apád
bele nem egyez, akkor te...

— Bele fog egyezni.

— De tegyük fel, hogy még-
sem, akkor te elmegy a török el-
len és, és, no hiszen tudod, én
nem is akarok erre gondolni.

— Ne is gondolj.

— Kolozs atya azt mondta ne-
kem, hogy küldjelek el téged von
der Lohe lovaghoz. Ott mond
meg, hogy Kolozs barát küldött
téged és akkor nem kell elmen-
ned a török ellen, mert ha Isten
megsegít, akkor nemcsak nagy
harok lesznek itt is és minden
derék lovagra szükség lesz.

— Jó, elmegyek, de ezzel még
téged meg nem kaptalak?

— De Kolozs apánk azt mondja,
hogyha győzni fogtok, akkor ő
tudja biztosan, hogy apádnak
nem lesz ellenem kifogása.

— Jó, sejttem, hogy mi készül,
elmegyek von der Lohe várába.
Oh bár segítene meg az Isten,
hogy már előbb is az enyém le-
hess.

— Bizzunk! Én most már re-
mélek, mert Kolozs barát okos
ember, ő még sohasem mondott
ki megdöglő szót, én hiszek
neki.

— Az emberek mind sűrűbben
jöttek errefelé s Máriát mind töb-
ben szolgáltatták, úgy hogy nem
lehetett bizalmas beszélgetésük
folytatniok. Meleg kézzorítással
lehát elváltak és szemük mondta
meg a készorításhoz a többi.

Dr. Prohászka Ottokár me-
gyéspüspök ur legújabb fé-
nyomatai: arcképe 18x54 cm.
nagyságban kapható kizárólag
Schnitzer Nándor es. és kir. ud-
vari szállító üvegkereskedőnél.
Megrendelhető szerkesztő-
ségünk útján is.

APRÓHIRDETÉSEK.

Ereftségizelt mindennemű irodai
gyakorlatban jártas hadmentes
egyén azonnali belépésre alkalmá-
zást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Tűzifa felfűrészelésre és felapri-
tásra munkások felvételnek. Szé-
chenyi-utca 81/b, a tűzifakereske-
dőnél.

Jobb szakácsnő, 54 éves állást
kerest, esetleg dadának is elmegy.
Cime: özv. Wenelovszkyné, sza-
kácsné, Szunyog-utca 3.

Eladó szőlőprés. Egy teljesen új
betonaljazatú szőlőprés eladó. Hol-
lós István és Fiai Budai-ut 44. sz.

Eladó bor. 10 hektoliter ó-bor el-
adó. Széchenyi-utca 44. sz. alatt.

Egy jókarban levő jagszekerény
olcsón eladó. Megtekinthető a vasuti
áruraktárban.

Keresek egy pianót megvételre
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy jó fiu felvétetik a Vadász
tőzsdében. Budai-ut 6 sz.

OLYMPIA
MOZGÓFÉNYKEPSZÍNHÁZ
BUDAI-UT 3.

Szeptember 19-én és 20-án
Szombat, vasárnap.

Elősrangu Elite Műsor
ROMA REJTELMEI

színes szerelmi tragédiája szen-
zációs táncokkal.

2. Egy világegy 3 menyasszony.
3. Az első szerelem izgalmai.
4. Agglegény a mozlban.
5. A messze keleten.
6. A Tanagratánc.

UTAZÁS A HOLDBA.

gyönyörű filmjáték, mesészerű
varázsjátékok és fantasztikus
táncok a világegyetemben.

Ezenkívül egy 3 felv. dráma

A leánykereskedők.

Szombaton 2 előadás este 7
és 9-kor. Vasárnap 4 előadás
3-5-7 és 9 órakor.

RENDES HELYÁRAK.

HAZTARTASI,
ugyszinte szobafűtési célra kiválóan alkalmas
**kömentes csingervölgyi szenet, valamint
porosz és trifaili szenet, bükk és cser-
hasáb és vágott fát a legolcsóbb napi ár mellett
SZÁLLIT:**
KLEIN MÁRKUS FIAI fiókja
Telefon 216. Székesfehérvár. Simor-utca 15.
Az összes építkezési cikkek állandóan raktáron!

SZÉKESFEHÉRVÁRI BUTORKÉSZÍTŐ
:: IPAROSOK SZÖVETKEZETÉNEK ::
BUTORÁRUCSARNOKA
MINT AZ O. K. H. TAGJA
ajánlja legálit által készített butorait, melyekből a
legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig állandó
NAGY RAKTÁR.
Butoraitk egyezlése, mint minőség tekintetben versenyképesek
bármely más hasonló nagy és előrendű raktárak árúival.
Elsősorú műszaktalok által teljesírlélt modern
háló, ebédlo, szalon- és uriszobák stb.
Kiváló minőségű falmai szőnyegek nagy választékban kizárólag
arucsarnokunkban kaphatók.
TELEFON 258. KOSSUTH-UTCA